

Rådsbeslut om provisoriska åtgärder på området internationellt skydd till förmån för Sverige

Justitiedepartementet

2016-01-18

Dokumentbeteckning

KOM (2015) 677

Förslag till rådets beslut om provisoriska åtgärder på området internationellt skydd till förmån för Sverige (tillfälligt uppskov gällande skyldigheten att omplacera)

Sammanfattning

Förslaget presenterades av kommissionen den 15 december 2015 som ett svar på Sveriges begäran om uppskov med de 5 727 personer som ska omfördelas till Sverige från Italien och Grekland enligt två tidigare rådsbeslut.

Kommissionen föreslår att Sverige, på grund av det exceptionella trycket på asylsystemet, ska få ett års uppskov med omfördelningen samt erhålla operativt stöd. Vidare åläggs Sverige att upprätta en färdplan, för att visa vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för att kunna återuppta omfördelningen om ett år, samt för att effektivisera det svenska asyl- och migrationssystemet.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till rådsbeslut om tillfälligt upphörande av Sveriges omplaceringsskyldighet. Ett uppskov med omplaceringen från Italien och Grekland är betydelsefullt under rådande läge med en hög inströmning av asylsökande till Sverige.

1.1 Ärendets bakgrund

Den 13 maj 2015 presenterade kommissionen en europeisk migrationsagenda som sedan följdes av ett första åtgärdspaket för genomförande av agendan. Paketet innehöll bland annat ett första förslag om omfördelning av asylsökande, omfattande 40 000 personer. I september presenterades en rad nya åtgärder, däribland ytterligare en omfördelningsmekanism som omfattade 120 000 personer i behov av skydd. RIF-rådet antog de två besluten den 14 respektive den 22 september 2015.

Med hänvisning till den kraftiga inströmningen av asylsökande i Sverige beslutade regeringen den 5 november att anhålla om en revidering av det andra rådsbeslutet så att även Sverige skulle kunna bli föremål för omfördelning. Den 8 december begärde Sverige också uppskov med de 5 727 personer som ska omfördelas till Sverige från Italien och Grekland enligt de två gällande rådsbesluten.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår att Sveriges skyldighet enligt EU:s omplaceringsmekanism upphävs i ett år, vilket innebär att de 5 727 personer som skulle omplaceras från Italien och Grekland, inte behöver överföras till Sverige under kommande tolv månader. Förslaget undantar dock de personer som redan omplacerats till Sverige enligt rådsbesluten.

Förslaget innehåller även ett krav på att Sverige ska upprätta en färdplan, i likhet med Italien och Grekland, för att visa vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för att kunna återuppta omfördelningen om ett år, samt för att effektivisera det svenska asyl- och migrationssystemet.

Förslaget anger även att operativt stöd ska ges till Sverige, där så är lämpligt. Stödet ska tillhandahållas genom relevanta aktiviteter som koordineras av den europeiska asylmyndigheten (EASO) eller, vid behov, av andra EU-organ.

Syftet med förslaget är att avlasta Sverige som, enligt kommissionens motivering till förslaget, har fått utstå unika påfrestningar under 2015 genom den exceptionella ökningen av ansökningar om internationellt skydd. Antalet ansökningar har på årsbasis ökat med 60 procent, och de månatliga ansökningarna fördubblades mellan augusti och september 2015. I oktober ökade dessa med ytterligare 60 procent. Sverige har det största antalet asylsökande per capita i EU vilket har lett till praktiska problem för det svenska asylsystemet och dess förmåga att garantera de mottagningsvillkor som stipuleras i det gemensamma europeiska asylsystemet. Kommissionen anser därför att rådet under ett år ska upphäva Sveriges skyldighet att omplacera, för att asyl- och mottagningssystemen ska kunna återhämta sig från den senaste tidens stora påfrestningar.

1.3 Gällande svenska regler och förslaget effekt på dessa 2015/16:FPM42

Förslaget medför inga rättsliga konsekvenser på gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / konsekvensanalys

Ett uppskov med Sveriges åtagande att omplacera, enligt de två gällande rådsbesluten om tillfälliga åtgärder på området internationellt skydd, torde leda till en tillfällig finansiell avlastning.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till rådsbeslut om tillfälligt upphörande av Sveriges omplaceringsskyldighet. Ett uppskov med omplaceringen från Italien och Grekland är betydelsefullt under rådande läge med en hög inströmning av asylsökande till Sverige.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har ännu inte uttalat sig om kommissionens förslag.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionerna har ännu inte uttalat sig om kommissionens förslag.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 78.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Rådet beslutar genom kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Förslaget utgör ett avsteg från tidigare antagna rättsakter på unionsnivå och måste följaktligen hanteras på unionsnivå.

Med tanke på ärendets brådskande karaktär och situationens allvar på grund av den stora tillströmningen av asylsökande till Sverige, går de föreslagna

åtgärderna från EU inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att lösa situationen.

Mot denna bakgrund är subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna uppfyllda.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det inkommande nederländska ordförandeskapet avser inleda förhandlingar om förslaget på rådsarbetsgruppsnivå under januari månad som en förberedelse inför ett antagande av rådsbeslutet. Europaparlamentet ska även höras.